

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף יא

כל עיר שגגותיה גבוהים יותר מגג בית הכנסת לבסוף תחרב. וכל זה נאמר דוקא לגבי גגות בתי המגורים, אבל מותר להגביה את המגדלים יותר מגג בית הכנסת.

למדנו במשנה לעיל: "ואם התחילו אין מפסיקין, מפסיקין קריאת שמע ואין מפסיקין תפילה".

הגמרא מקשה למה כפל התנא שוב ואמר "ואין מפסיקין תפילה" והרי כבר אמר ש"אם התחילו אין מפסיקין"? הגמרא מתרצת שההלכה "ואין מפסיקין לתפילה" נאמרה לגבי מי שלומד תורה ותורתו אומנתו (כגון רשב"י וחבריו) שמפסיק מלימוד תורתו לקריאת שמע ואינו מפסיק לתפילה.

משנה: גזרו חז"ל שלא יצא החייט במחטו והלבלר בקולמוסו **בערב שבת** סמוך לחשכה, שמא ישכח ויצא עמם לאחר כניסת השבת.

וכן גזרו חז"ל שלא יפלה (= יסיר) כינים מהבגדים **בשבת**.

וכן גזרו שלא יקרא בספר לאור הנר שמא ישכח ויטה את הנר לקרב את השמן לפתילה, ונמצא שעבר על מלאכת מבעיר בשבת. אבל מותר לחזן (= הקורא לשבעה קוראים לעלות לתורה) לראות היכן התינוקות קוראים (כדי שידע מה הקריאה של שבת), אבל הוא לא יקרא.

בדומה לכך גזרו חז"ל (להרחיק מהעבירה) שלא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה (= שמא מתוך אכילתם יבוא עליה ויעבור על איסור כרת).

גמרא: לא יעמוד אדם ברה"י ויושיט את פיו וראשו לרה"ר ויאחז כלי וישתה, גזירה שמא יביא את הכלי אליו ונמצא שעבר על איסור הוצאה בשבת. אבל אם הכניס את ראשו ורובו (= רוב גופו) למקום שהוא שותה, מותר.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

נחלקו אב"י ורבא האם הגזירה הנ"ל היא גם בכרמלית. כגון העומד ברה"י או ברה"ר ומושיט את פיו וראשו לכרמלית, האם אסור לו לאחוז כלי ולשתות? או שבכרמלית לא גזרו חז"ל, היות וכרמלית עצמה היא גזירת חז"ל והכלל הוא שלא גזרים גזירה לגזירה (= גזירת כרמלית, וגזירה שלא ישתה ברה"י שמא יכניס מכרמלית לרה"י).

👉 מפתחות להבנת המשך הסוגיא:

- **שותים על הגת:** מותר לאכול אכילת עראי מפירות לא מעושרים לפני שנגמרה מלאכתם. גמר מלאכה ביין הוא לאחר שהיין ירד לבור (= דורכים את הענבים בגת ומשם היין יורד לבור), לעומת זאת יין הנמצא בגת נחשב שעדיין לא נגמרה מלאכתו.
לדעת רבי מאיר השותה יין על הגת ממש (ולא הוציאו החוצה), בין אם מזגו במים קרים או חמים הדבר נחשב לשתיית עראי ופטור ממעשר, אבל אם הוציאו משם זה נחשב לשתיית קבע כיון שאין בדעתו להחזיר את היין הנותר לגת, וחייב במעשר. לדעת חכמים אם מזג את היין במים חמים זה נחשב לשתיית קבע, כיון שהוא לא יחזיר את היין הנותר לגת משום שהוא עלול להחמיץ את היין שבגת.
- **לא יצא הזב בכיסו:** זב שראה 2 ראיות של זוב נטמא שבעה ימים, וצריך לספור שבעה נקיים וטובל ביום השביעי. ואם ראה 3 ראיות של זוב דינו כנ"ל, ובנוסף חייב להביא קרבן.
זב בעל שתי ראיות צריך להניח כיס (= בגד שמתלבש על ערוותו) כדי לדעת האם ראה נוספת וחייב בקרבן. לעומת זאת לזב בעל שלוש ראיות אין צורך בכך משום שהוא כבר חייב בקרבן, אולם הוא נזקק לכיס במהלך ספירת השבעה נקיים כדי לדעת האם ראה זיבה ואז הוא יסתור את הימים שכבר ספר ויצטרך להתחיל למנות שבעה נקיים מהתחלה.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

- **אצולי טינוף לא חשיב (= הצלה מטינוף לא נחשב):** כשהזב יוצא לרה"ר כשהכיס הנ"ל עליו, אם הוא זקוק לו (לצורך ידיעה אם הוא חייב בקרבן או לשבעה נקיים כנ"ל) הדבר נחשב ל"דרך הוצאה" והוא חייב. לעומת זאת אם הכיס נמצא עליו רק בכדי להציל את עצמו מטינוף הזוב (שלא ילכלכך את בגדיו), אין הדבר נחשב ל"דרך הוצאה" והוא פטור.

- **הכופה קערה על הכותל:** פירות יכולים לקבל טומאה רק לאחר שנפלו עליהם מים (לאחר שנתלשו הפירות מהקרקע). משקים אלו צריך שיהיו "תחילתם לרצון", כלומר שירצה בהם האדם לשימוש כל שהוא, ואז אף אם כשנפלו המים על הפירות זה לא היה לרצונו של האדם, בכל זאת המים מכשירים את הפירות.

ולכן, הכופה קערה על הכותל שיורדים עליו גשמים כדי שתישטף ותתנקה הקערה, המים האלה מכשירים את הפירות לקבל טומאה, הואיל והוא רוצה וחיפץ בהם שינקו את הקערה. אבל אם הניח את הקערה בשביל לשמור על הכותל שלא ינזק מהגשמים, אין המים האלה מכשירים את הפירות לקבל טומאה, הואיל וכל מטרתו היא רק להציל את הכותל מטינוף ואין הדבר נחשב שרוצה וחיפץ במים.